

Nr 62

Skatteutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 163 med förslag till ändring i förordningen (1968: 430) om mervärdeskatt, m. m. jämte motioner.

Propositionen

I proposition 1973: 163 har Kungl. Maj:t (finansdepartementet) föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogade förslag till

1. förordning om ändring i förordningen (1968: 430) om mervärdeskatt,
2. förordning om ändring i förordningen (1957: 262) om allmän energiskatt,
3. lag om ändring i förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning,
4. förordning om ändring i förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten.

I propositionen föreslås vissa ändringar i mervärdeskatten på grundval i första hand av ett av mervärdeskatteutredningen avlämnat delbetänkande beträffande de materiella reglerna för mervärdeskatten. Förslagen avser i huvudsak tekniska ändringar av bestämmelserna som gäller skattskyldighet, redovisningsskyldighet, skatteplikt och avdragsrätt. Bland förslagen ingår även vissa utvidgningar och inskränkningar i beskattningen. Utvidgningarna tar sikte på att undanröja kumulativa skatteeffekter och i detta syfte föreslås bl. a. att skatt skall utgå på jordbruksarrende, att skattskyldighet skall införas för handelsagenter och att skattebelastning för olika slag av samfälligheter skall kunna avlyftas för skattskyldiga medlemmar. Utvidgad skattefrihet föreslås bl. a. för konstverk och dentaltekniska produkter.

Vidare föreslås att ett s. k. ställföreträdaransvar för betalning av indirekt skatt skall införas i överensstämmelse med vad som redan gäller för betalning av källskattemedel.

Härjämte föreslås att förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten skall gälla även under år 1974. Dessutom föreslås en närmast formell ändring med avseende på den energiskattenämnd som är knuten till riksskatteverket med vissa uppgifter beträffande den allmänna energiskatten.

Författningförslagen

1 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1968: 430) om mervärdesskatt

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1968: 430) om mervärdesskatt¹,

dels att 3, 6—8, 10, 11, 17, 18, 35, 36, 39 och 46 §§ samt anvisningarna till 2, 6—8, 10, 11, 17 och 19 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 48 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Delägare i enkelt bolag, s. k. gruvbolag eller partrederi är skattskyldig i förhållande till sin andel i bolaget eller rederiet. Efter ansökan av samtliga delägare kan länsstyrelsen besluta att den av delägarna som dessa föreslår tills vidare skall anses som skattskyldig för bolagets eller rederiets hela skattepliktiga verksamhet.

I fråga om kommanditbolag och annat handelsbolag är bolaget skattskyldigt. Har skattskyldig avlidit är dödsboet skattskyldigt. Har skattskyldig försatts i konkurs är konkursboet skattskyldigt.

Den som övertager skattskyldigs verksamhet eller del av sådan verksamhet är skattskyldig för affärshändelser som inträffar efter övertagandet, i den mån skattskyldighet ej inträtt för den tidigare ägaren.

6 §²

Redovisningsskyldighet föreligger icke för kalenderår under vilket den skattepliktiga omsättningen ej överstigit 10 000 kronor eller, i fråga om kalenderår under vilket skattepliktig verksamhet påbörjats eller upphört, ett häremot svarande belopp för den tid verksamheten bedrivits. För verksamhet som upphört under samma kalenderår som den påbörjats eller nästföljande kalenderår föreligger icke redovisningsskyldighet om den skattepliktiga omsättningen ej överstigit 10 000 kronor under den tid verksamheten bedrivits. *Redovisningsskyldighet föreligger dock alltid vid omsättning som avses i 2 §*

Redovisningsskyldighet föreligger icke för kalenderår under vilket den skattepliktiga omsättningen ej överstigit 10 000 kronor eller, i fråga om kalenderår under vilket skattepliktig verksamhet påbörjats eller upphört, ett häremot svarande belopp för den tid verksamheten bedrivits. För verksamhet som upphört under samma kalenderår som den påbörjats eller nästföljande kalenderår föreligger icke redovisningsskyldighet om den skattepliktiga omsättningen ej överstiger 10 000 kronor under den tid verksamheten bedrivits.

¹ Förordningen omtryckt 1969: 237.

² Senaste lydelse 1970: 183.

Nuvarande lydelse

första stycket 2 eller andra stycket.

När särskilda skäl föreligger kan länsstyrelsen medge att skattskyldig tills vidare skall vara redovisningsskyldig, trots att hans verksamhet är av den mindre omfattning som sägs i första stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse

När särskilda skäl föreligger kan länsstyrelsen medge att skattskyldig tills vidare skall vara redovisningsskyldig, trots att hans verksamhet är av den mindre omfattning som sägs i första stycket. *Sådan medgivande gäller tills vidare, dock minst till utgången av kalenderåret närmast efter det då redovisningsskyldighet inträtt.*

(Se vidare anvisningarna.)

7 §

Vara är skattepliktig om ej annat följer av 8 §.

Med vara förstås enligt denna förordning materiellt ting som icke utgör mark eller byggnad. Gas, värme och elektrisk kraft anses som vara.

Växande skog, odling och annan växtlighet anses som vara vid omväxling utan samband med avyttring av marken.

Som vara anses vidare avverkningsrätt och annan jämförlig rättighet, rätt att taga jord, sten eller annan naturprodukt, rätt till jakt, fiske eller bete, rätt till fotografisk bild eller till sådan kinematografisk film som avser reklam, information eller undervisning.

(Se vidare anvisningarna.)

Med vara likställas vidare rätt till jordbruksarrende, avverkningsrätt och annan jämförlig rättighet, rätt att taga jord, sten eller annan naturprodukt, rätt till jakt, fiske eller bete och reproduktionsrätt eller annan rätt till fotografisk bild. Även visningsrätt eller annan rätt till kinematografisk film som avser reklam eller information likställas med vara.

(Se vidare anvisningarna.)

8 §^a

Från skatteplikt undantages

1) fartyg för yrkesmässigt fiske, bogserbåt, livräddningskryssare, annat fartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran med netodräktighet av minst 20 register-ton, luftfartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran samt del, tillbehör och utrustning till sådant fartyg eller luftfartyg, när varan säljes till fartygets eller luftfartygets ägare eller införes till landet för dennes räkning,

Från skatteplikt undantages

1) fartyg för yrkesmässigt fiske, bogserbåt, livräddningskryssare, annat fartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran med netodräktighet av minst 20 register-ton, luftfartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran samt del, tillbehör och utrustning till sådant fartyg eller luftfartyg, när varan säljes eller uthyres till den som äger fartyget eller luftfartyget eller den som varaktigt nyttjar detta enligt avtal med ägaren eller när varan införes till landet för ägarens eller nyttjanderättshavarens räkning,

^a Senaste lydelse 1971 : 254.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2) krigsmateriel som är underkastad utförsselförbud och del till sådan krigsmateriel, när varan säljes till staten för militärt bruk eller för detta ändamål införes till landet för statens räkning,

3) läkemedel som utlämnas enligt recept eller säljes till sjukhus eller införes till landet i anslutning till sådan utlämning eller försäljning,

4) elektrisk kraft, värme samt gas och annat bränsle för uppvärmning eller energialstring, dock icke ved, torv, T-sprit eller annan fotogen än flygfotogen och fotogen för drift av snabbgående dieselmotor,

5) allmän nyhetstidning,

6) medlemsblad, periodisk publikation som väsentligen framstår som organ för sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för religiöst, nykterhetsfrämjande, politiskt, idrottsligt eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda vanföra eller arbetshindrade medlemmar samt utländsk periodisk publikation av annat slag, när prenumeration på sådan publikation förmedlas mellan prenumerant och utländsk utgivare eller när sådan publikation inkommer direkt till prenumerant.

6) *periodiskt medlemsblad eller periodisk personaltidning, när varan tillhandahålles utan vederlag eller till utgivaren, medlem eller anställd eller införes till landet under motsvarande förutsättningar, annan periodisk publikation som väsentligen framstår som organ för sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för religiöst, nykterhetsfrämjande, politiskt, idrottsligt eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda vanföra eller arbetshindrade medlemmar samt utländsk periodisk publikation av annat slag, när prenumeration på sådan publikation förmedlas mellan prenumerant och utländsk utgivare eller när sådan publikation inkommer direkt till prenumerant,*

7) *personaltidning, program och katalog, när varan tillhandahålles utgivare som icke är skattskyldig och när varan säljes eller utlämnas av sådan utgivare eller införes till landet för sådan utgivares räkning,*

8) konstverk, som är hänförligt till tulltaxennummer 99.01—99.03, när konstverket säljes av upphovsmannen på annat sätt än butiksmässigt eller i samband med utställning och när det uttages eller införes till landet av honom eller för hans räkning,

8) konstverk, som är hänförligt till tulltaxennummer 99.01—99.03 och som üges av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

9) vatten från vattenverk,

10) varulager, inventarium och annan tillgång som tillhör verksamhet, när överlåtelse sker i samband med överlåtelse av verksamheten eller del därav, fusion eller liknande förfarande,

11) begagnad personbil och begagnad motorcykel, när sådant fordon omsättes inom landet,

Nuvarande lydelse

12) tullfri trycksak och framkallad eller enbart exponerad mikrofilm, när varan införes till landet som gåva eller annars utan vederlag, samt rusdryck, tobaksvara, cigarrettpapper och cigarretthylsa vid införsel till landet i den ordning som avses i 12 § 4 mom. h) rusdrycksförsäljningsförordningen (1954: 521) eller 1 § andra stycket förordningen (1961: 394) om tobaksskatt.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse

12) tullfri trycksak och framkallad eller enbart exponerad mikrofilm, när varan införes till landet som gåva eller annars utan vederlag, samt rusdryck, tobaksvara, cigarrettpapper och cigarretthylsa vid införsel till landet i den ordning som avses i 12 § 4 mom. h) rusdrycksförsäljningsförordningen (1954: 521) eller 1 § andra stycket förordningen (1961: 394) om tobaksskatt,

13) *frimärke, dock icke vid omsättning eller införsel i särskild förbutiksförsäljning avsedd förpackning,*

14) *dentalteknisk produkt, när den tillhandahålles tandläkare, dentaltekniker eller den för vilken produkten är avsedd.*

(Se vidare anvisningarna.)

10 §⁴

Tjänst är skattepliktig, om ej annat följer av 11 §, när tjänsten avser

1) skattepliktig vara och innefattar tillverkning på beställning, uthyrning, servering, formgivning, montering, reparation, kontroll, analys, underhåll, ändring *eller* rengöring,

2) mark och innefattar undersökning, planering, jordbearbetning, jordförbättring, schaktning, sprängning, borrhning, dränering, utfyllning eller ytbeläggning,

3) växande skog, odling eller annan växtlighet och innefattar röjning, sådd, plantering, uppskattning, märkning, gödsling, beskärning, gallring, skörd, avverkning eller växtskydd,

4) byggnad, annan anläggning som utgör fastighet enligt denna förordning, stängsel eller dylikt och innefattar uppförande, anläggande, rivning, reparation, ändring eller underhåll,

5) projektering, ritning, konstruktion eller därmed jämförlig tjänst beträffande mark, byggnad eller annan anläggning som utgör fastighet enligt denna förordning,

6) transport *av vara* eller förmedling av sådan *tjänst*,

⁴ Senaste lydelse 1972: 558.

†1 Riksdagen 1973. 6 saml. Nr 62

Tjänst är skattepliktig, om ej annat följer av 11 §, när tjänsten avser

1) skattepliktig vara och innefattar tillverkning på beställning, uthyrning, servering, formgivning, *förmedling, lagring*, montering, reparation, kontroll, analys, underhåll, ändring, rengöring *eller omhändertagande och förstöring*,

6) transport *som ej utgör personbefordran* eller förmedling av sådan *transport*,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7) rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet,	
8) automatisk databehandling
eller skrivbyråverksamhet,	8) automatisk databehandling,
9) reklam eller annonsering.	9) reklam eller annonsering,
	10) <i>upplåtelse av rättighet som
avses i 7 § fjärde stycket.</i>

Skatteplikt föreligger också, i den mån Konungen förordnar därom, för tjänst som omfattas av förordnande enligt 2 § tredje stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

(Se vidare anvisningarna.)

11 §⁵

Från skatteplikt undantages

Från skatteplikt undantages

1) tjänst enligt 10 § 1 som avser vara, vilken införes till landet endast för tjänsteprestationen i fråga för att därefter utföras ur landet av den som ombesörjt prestationen,	
2) postbefordran av annat än postpaket och gruppkursband samt resgodsbefordran,	
3) transport av vara till eller från utlandet, transport i samband med renhållning samt transport eller annan skattepliktig tjänst inom landet som avser importvara eller exportvara och som speditör eller fraktförare tillhandahåller utländsk uppdragsgivare i samband med införseln eller utförseln,	3) transport av vara till eller från utlandet, transport i samband med renhållning samt transport eller annan skattepliktig tjänst inom landet som avser importvara eller exportvara och som speditör eller fraktförare tillhandahåller utländsk uppdragsgivare i samband med införseln eller utförseln; <i>omhändertagande och förstöring av vara; kontroll, analys eller lagring av vara för utländsk uppdragsgivares räkning,</i>
4) bärgning av fartyg eller luftfartyg som är undantaget från skatteplikt enligt 8 § 1 och transport i anslutning till sådan bärgning,	
5) införing av annons i tryckalster som är undantaget från skatteplikt enligt 8 § 6 eller 7 samt annonsering eller annan reklam för utländsk uppdragsgivares räkning med avseende på vara eller tjänst som anges i 2 § första stycket,	5) införing eller <i>ackquisition</i> av annons i tryckalster som är undantaget från skatteplikt enligt 8 § 6 samt annonsering eller annan reklam för utländsk uppdragsgivares räkning med avseende på vara eller tjänst som anges i 2 § första stycket,
6) visning av kinematografisk film,	
7) obligatorisk kontrollbesiktning hos Aktiebolaget Svensk bilprovning,	7) obligatorisk kontrollbesiktning av fordon och obligatorisk besiktning av kilometerräknarapparatur hos Aktiebolaget Svensk bilprovning,

⁵ Senaste lydelse 1970: 183

Nuvarande lydelse

8) tjänst som tillhandahålles av veterinär.

(Se anvisningarna.)

Föreslagen lydelse

8) tjänst som tillhandahålles av veterinär,

9) kontroll eller analys av prov som tagits som ett led i läkarundersökning eller sjukvård.

(Se vidare anvisningarna.)

17 §

Skattskyldig får med de begränsningar som anges i 18 § vid redovisning av skatt avdraga ingående skatt som hänför sig till förvärv eller införsel för verksamhet som medför skattskyldighet. Avdrag får göras även för ingående skatt som hänför sig till framställning för utgivares räkning av tryckt upplaga av sådan publikation som är undantagen från skatteplikt enligt 8 § 6 eller 7. Rätt till avdrag föreligger för den redovisningsperiod då betalning erlagts. Har medgivande enligt 4 § andra stycket lämnats föreligger avdragsrätt för period då betalning erlagts eller skuld dessförinnan uppkommit.

Bedriver skattskyldig verksamhet i fastighet, som han själv äger direkt eller genom ett helägt, enbart fastighetsförvaltande företag, får den skattskyldige avdraga ingående skatt som belöper på förvärv för fastigheten som han själv eller det fastighetsförvaltande företaget gör med så stor del av skatten som faller på fastighetens användning för den verksamhet som medför skattskyldighet. Motsvarande gäller om den verksamhet som medför skattskyldighet helt äges av annan än den skattskyldige och denne även är ensam ägare till den fastighet i vilken verksamheten bedrivs.

Skattskyldig får med de begränsningar som anges i 18 § vid redovisning av skatt avdraga ingående skatt som hänför sig till förvärv eller införsel för verksamhet som medför skattskyldighet. Avdrag får göras även för ingående skatt som hänför sig till framställning för utgivares räkning av tryckt upplaga av sådan publikation som är undantagen från skatteplikt enligt 8 § 6. Rätt till avdrag föreligger för den redovisningsperiod då betalning erlagts. Har medgivande enligt 4 § andra stycket lämnats föreligger avdragsrätt för period då betalning erlagts eller skuld dessförinnan uppkommit.

Bedrives verksamhet, som medför skattskyldighet, i fastighet som helt eller delvis äges direkt av den skattskyldige eller av ett av honom helägt fastighetsförvaltande företag eller av den som direkt eller indirekt helt äger det företag som bedriver verksamheten, får den skattskyldige avdraga ingående skatt som belöper på förvärv för fastigheten som han själv eller det fastighetsförvaltande företaget gör med så stor del av skatten som faller på fastighetens användning för den verksamhet som medför skattskyldighet. Motsvarande gäller delägare i samfällighet för vattenreglering, väghållning eller liknande ändamål.

Skattskyldig som bedriver handel med bilar eller motorcyklar får avdraga ingående skatt på förvärv och införsel för verksamheten med undantag dock för ingående skatt på vara till eller tjänst på sådan begagnad personbil eller begagnad motorcykel som utgör omsättningsvara i verksamheten.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Överstiger den ingående skatten för viss redovisningsperiod den utgående skatten för samma period, får det överskjutande beloppet avdragas i redovisningen för närmast följande redovisningsperiod eller perioder. Redovisar skattskyldig olika verksamheter var för sig får överskjutande ingående skatt i en verksamhet kvittas mot utgående skatt i annan verksamhet.

Om återbetalning av överskjutande ingående skatt som ej kunnat avdragas eller kvittas föreskrives i 49 §.

(Se vidare anvisningarna.)

(Se vidare anvisningarna.)

18 §

Skattskyldig som är undantagen från redovisningsskyldighet enligt 6 § första stycket har icke rätt att avdraga ingående skatt. *Upphovsman till konstverk, som är hänförligt till tulltaxenummer 99.01—99.03, har icke rätt att avdraga ingående skatt som belöper på den konstnärliga verksamheten.*

Avdragsrätt föreligger icke för ingående skatt som belöper på

1) stadigvarande bostad för den skattskyldige eller för anställd,

2) byggnad som förvärfvas för annat ändamål än för stadigvarande bruk i skattepliktig verksamhet,

3) anskaffning av personbil eller motorcykel från säljare som innehaft fordonet för yrkesmässig uthyrning och annan anskaffning av sådant fordon för ändamål som ej avser yrkesmässig återförsäljning eller uthyrning.

Föreligger skattskyldighet för endast mindre del av verksamhet, har den skattskyldige rätt att avdraga endast sådan ingående skatt som hänför sig till förvärv eller införsel som helt avser den del av verksamheten som medför skattskyldighet.

Skattskyldig som är undantagen från redovisningsskyldighet enligt 6 § första stycket har icke rätt att avdraga ingående skatt.

Avdragsrätt föreligger icke för ingående skatt som belöper på

1) stadigvarande bostad,

Medför verksamhet skattskyldighet i endast ringa omfattning, har den skattskyldige rätt att avdraga dels ingående skatt som hänför sig till förvärv eller införsel som helt avser den del av verksamheten som medför skattskyldighet, dels skälig andel av ingående skatt som belöper på mera kostnadskrävande anskaffningar som huvudsakligen avser den verksamhet som medför skattskyldighet. I fråga om verksamhet som i endast ringa omfattning icke medför skattskyldighet får avdrag göras för ingående skatt utan uppdelning av denna efter skälig grund.

Konungen kan förordna om undantag från avdragsrätt för ingående skatt som belöper på utförsel för vilken skatt skall erläggas enligt förordnande som avses i 1 §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Fråga om preliminärt beslut får icke väckas efter den 30 november *andra* året efter utgången av det kalenderår under vilket redovisningsperioden gått till ända.

Preliminärt beslut får icke meddelas senare än *två* år efter utgången av kalenderår som anges i första stycket.

Fråga om preliminärt beslut får icke väckas efter den 30 november *tredje* året efter utgången av det kalenderår under vilket redovisningsperioden gått till ända.

Preliminärt beslut får icke meddelas senare än *tre* år efter utgången av kalenderår som anges i första stycket.

36 §⁶

Slutligt beslut om fastställelse av skatt skall meddelas, om den skattskyldige begär sådant beslut inom en månad från den dag då han fått del av preliminärt beslut.

Slutligt beslut skall innehålla uppgift om den skatt som skall betalas, avräknas eller återbetalas.

Har slutligt beslut enligt första stycket icke meddelats och har *två* år förflutit efter utgången av det kalenderår under vilket redovisningsperioden gått till ända, anses skatten fastställd genom slutligt beslut i enlighet med senaste meddelade preliminära beslut eller, om preliminärt beslut icke meddelats, i enlighet med deklaration.

Har slutligt beslut enligt första stycket icke meddelats och har *tre* år förflutit efter utgången av det kalenderår under vilket redovisningsperioden gått till ända, anses skatten fastställd genom slutligt beslut i enlighet med senaste meddelade preliminära beslut eller, om preliminärt beslut icke meddelats, i enlighet med deklaration. *Motvarande gäller när varken deklaration lämnats eller preliminärt beslut meddelats, varvid skatten anses fastställd till noll kronor.*

39 §⁷

Beslut om efterbeskattning skall innehålla uppgift om den skatt som skall betalas.

Utan hinder av bestämmelserna i 55—57 §§ äger länsstyrelsen från skatt som skall betalas enligt första stycket för viss redovisningsperiod avräkna skatt som den skattskyldige kan återfå för annan redovisningsperiod under samma kalenderår. Som förutsättning härför gäller att det belopp som den skattskyldige kan återfå understiger det belopp som han skall betala och att allmänna ombudet tillstyrkt att avräkning får ske.

⁶ Senaste lydelse 1971: 400.

⁷ Senaste lydelse 1971: 400.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 §⁸

Har besvär anförts över slutligt beslut om fastställelse av skatt eller beslut om efterbeskattning eller beslut av länsskatterätt eller kammarrätt, kan den skattskyldige av länsstyrelsen få anstånd med betalning av skatt. Bestämmelserna i 49 § 1 mom. uppbördsförordningen (1953: 272) om anstånd vid besvär över beslut rörande taxering äger motsvarande tillämpning.

Har avräkning enligt 39 § andra stycket icke skett enbart på den grunden att belopp som den skattskyldige kan återfå överstiger vad han har att betala, får länsstyrelsen, om besvär anförts enligt 55 §, medge anstånd med betalningen.

48 a §

Har den som företräder skattskyldig, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att inbetala skatt i rätt tid och ordning, är han jämte den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och restavgift enligt 47 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller eftergivnas när särskilda skäl föreligger.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet föres vid allmän domstol. Talan får ej väckas och åtgärd för indrivning får ej vidtagas sedan den skattskyldiges ansvarighet för skattebeloppet bortfallit på grund av preskription. Utan hinder härav får dom, varigenom betalningsskyldighet ålagts, verkställas inom en tid av två år från utgången av det kalenderår, under vilket domen vunnit laga kraft. Hos den som blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.

Den som erlagt skattebelopp eller restavgift på grund av betalningsskyldighet enligt första stycket äger söka beloppet åter av den skattskyldige.

⁸ Senaste lydelse 1971: 400.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar

till 2 §⁹

1. Verksamhet anses som yrkesmässig när inkomsten därav utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet eller av rörelse enligt kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370). Som yrkesmässig verksamhet räknas även realisation av levande och döda inventarier i jordbruksfastighet, även om intäkten därav icke är skattepliktig enligt kommunalskattelagen. Som yrkesmässig räknas vidare verksamhet som innefattar icke enbart enstaka försäljning eller uttag av vara eller tillhandahållande av tjänst, även om verksamheten icke medför skattskyldighet enligt kommunalskattelagen.

1. Verksamhet anses som yrkesmässig när inkomsten därav utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet, av annan fastighet eller av rörelse enligt kommunalskattelagen (1928: 370). Som yrkesmässig verksamhet räknas även realisation av levande och döda inventarier i jordbruksfastighet, även om intäkten därav icke är skattepliktig enligt kommunalskattelagen. Som yrkesmässig räknas även annan verksamhet i vilken varor eller tjänster omsättes under rörelseliknande former.

Försäljning av inventarier, material, avfallsprodukter eller liknande varor i verksamhet som icke medför skattskyldighet anses som yrkesmässig endast om den sker under butiksmässiga former. Utan hinder härav anses alltid som yrkesmässig försäkringsföretags omsättning av vara som övertagits i samband med skadereglering, finansieringsföretags omsättning av vara som enligt köpeavtal återtagits av företaget samt omsättning av fartyg eller luftfartyg som utgör anläggningstillgång och varit undantaget från skatteplikt vid förvärvet eller införseln.

Utgivning av program eller katalog för verksamhet som ej medför skattskyldighet anses icke som yrkesmässig.

Utländsk företagare anses bedriva yrkesmässig verksamhet här i landet även när han omsätter varor som han lagt i lager eller förvärvat inom eller infört till landet för leverans efter montering, installation eller annan tjänst eller

⁹ Senaste lydelse av punkterna 3 och 4 1970: 183.

Nuvarande lydelse

Bedriver staten, kommun eller kommuner var för sig eller gemensamt verksamhet som icke uteslutande tillgodoser egna behov, räknas verksamheten, när den ej drives i bolagsform eller liknande, som yrkesmässig till den del den avser annat än egna behov. Som yrkesmässig verksamhet anses alltid statens järnvägars befordran av varor, postverkets befordran av varor i diligensrörelsen samt postverkets befordran av postpaket och gruppkursband.

Föreslagen lydelse

inom landet tillhandahåller byggnadsentreprenad eller annan tjänst.

Föreligger skattskyldighet för utländsk företagare, som icke är bosatt eller icke stadigvarande vistas här i landet eller, om fråga är om juridisk person, icke har fast driftställe här i landet, skall företagaren företräddas av en av länsstyrelsen godkänd representant. Sådan representant skall enligt fullmakt av den utländske företagaren som ombud för företagaren svara för redovisningen för och betalningen av skatt för den verksamhet som skattskyldigheten omfattar och i övrigt företräda den utländske företagaren i frågor som gäller skatt enligt denna förordning. Länsstyrelsen kan om särskilda skäl föreligger kräva, att säkerhet skall ställas för skattens betalning. Underlag för kontroll av skatteredovisningen skall finnas tillgängligt hos representanten.

Verksamhet som staten eller kommun bedriver för att uteslutande tillgodose eget behov räknas som yrkesmässig endast när den drives i bolagsform eller liknande. Detta gäller även vid ekonomiskt samgående mellan staten och kommun eller mellan kommuner för verksamhet som avser visst gemensamt ändamål. Med kommun förstås även landstingskommun.

Bedriver staten, kommun eller kommuner var för sig eller gemensamt verksamhet som icke uteslutande tillgodoser egna behov, räknas verksamheten, när den ej drives i bolagsform eller liknande, som yrkesmässig till den del den avser annat än egna behov. Som yrkesmässig verksamhet anses alltid statens järnvägars befordran av varor, postverkets befordran av varor i diligensrörelsen samt postverkets befordran av postpaket och gruppkursband. Som yrkesmässig verksamhet anses vidare alltid kommuns omsättning av vara som avses i 8 § 4, transport i samband med renhållning eller omhändertagande och förstöring av vara.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om särskilda skäl föreligger kan Konungen förordna att statlig verksamhet, som avser eget behov och som ej enligt andra eller tredje stycket är att anse som yrkesmässig, tills vidare skall anses utgöra yrkesmässig verksamhet.

2. Med omsättning av vara, byggnad eller tjänst förstås enligt denna förordning att vara eller byggnad säljes och att tjänst utföres eller förmedlas (tillhandahålles) mot vederlag. Med försäljning likställs byte.

Med omsättning förstås vidare uttag av vara ur verksamhet för annat ändamål än för försäljning, när rätt till avdrag för ingående skatt föreligger enligt 17 §. Som omsättning anses i enlighet härmed uttag av vara för den skattskyldiges eller hans anställdas personliga bruk. Utför den som bedriver byggnadsrörelse reparations-, underhålls- eller förbättringsarbete på egen fastighet, som icke användes i rörelsen och ej heller utgör lagertillgång i denna, anses uttag av byggnadsmaterial och annat material för arbetet som omsättning. Omsättning föreligger även när den som bedriver handel med begagnade personbilar eller begagnade motorcyklar i förening med verkstadsrörelse uttager vara ur verkstadsrörelsen för att tillföras begagnad personbil eller begagnad motorcykel som utgör omsättningsvara i handeln med begagnade sådana fordon.

Uttag av byggnad anses som omsättning när uttaget sker ur byggnadsrörelse. Andra stycket äger därvid motsvarande tillämpning. Byggnad anses som uttagen även om den behålles av den som driver byggnadsrörelsen utan att användas för stadigvarande bruk i denna.

Som omsättning anses icke uttag av maskin eller annan skattepliktig vara med undantag av skattepliktig personbil eller motorcykel från lager av omsättningsvaror för användning som anläggningstillgång eller material i den skattskyldiges skattepliktiga verksamhet.

Som omsättning anses icke heller skadevållandes avhjälpande av skada. Ersättning som erhålles för annat omhändertagande än sådant som avses i 11 § 3 anses icke som omsättning för mottagaren.

Med personbil förstås enligt denna förordning även med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustad lastbil med tjänstevikt ej över 1 800 kilogram.

Med motorcykel förstås icke moped.

3. Den som i egenskap av ombud förmedlar vara eller tjänst som anges i 2 § första stycket är skattskyldig om han uppbär likviden för varan eller tjänsten, exempelvis såsom kommissionär vid försäljning i kommission.

3. Den som i egenskap av ombud i eget namn förmedlar vara eller tjänst som anges i 2 § första stycket är skattskyldig om han uppbär likviden för varan eller tjänsten, exempelvis såsom kommissionär vid försäljning i kommission.

Vid försäljning på auktion av vara som utgör omsättningstillgång eller annan anläggningstillgång än byggnad i yrkesmässig verksamhet är den skattskyldig, för vars räkning försäljningen sker. Sker auktionsförsäljning

Nuvarande lydelse

av företag, som bildats av producenter för avsättning av deras produktion eller som tillkommit för sådant syfte, är auktionsföretaget att anse som skattskyldig återförsäljare. Detta gäller exempelvis auktionsföretag, som förmedlar avsättning av grönsaker, blommor m. m. för odlares räkning och av fiskares fångst. I sådant fall föreligger skattskyldighet både för auktionsföretaget och för den, vars varor säljes på auktionen. I andra fall av försäljning på auktion för annans räkning föreligger icke skattskyldighet för auktionsförrättare.

Föreslagen lydelse

Vid försäljning på exekutiv auktion föreligger icke skattskyldighet för den som ombesörjer försäljningen.

4. Som export räknas bl. a. omsättning av vara eller tjänst på fartyg och luftfartyg i utrikestrafik samt omsättning som innebär försäljning eller uttag av vara eller tillhandahållande av tjänst till eller för bruk på sådant fartyg eller luftfartyg. Som export räknas även varuförsäljning inom landet, när direkt utförsel av varan för köparens räkning skall ombesörjas av speditör eller fraktförare som anlitats av säljaren eller köparen. Motsvarande gäller i fråga om varuförsäljning inom landet till utländsk företagare som hämtar varan här i landet för direkt utförsel med eget transportmedel, om varan är avsedd för verksamhet som företagaren bedriver i utlandet. Vidare räknas exempelvis arkitektarbete som avser anläggning utom landet till export.

4. Som export räknas bl. a. omsättning av vara eller tjänst på fartyg och luftfartyg i utrikestrafik samt omsättning som innebär försäljning eller uttag av vara eller tillhandahållande av tjänst till eller för bruk på sådant fartyg eller luftfartyg. Som export räknas även varuförsäljning inom landet, när direkt utförsel av varan för köparens räkning skall ombesörjas av speditör eller fraktförare som anlitats av säljaren eller köparen. Motsvarande gäller i fråga om varuförsäljning inom landet till utländsk företagare som hämtar varan här i landet för direkt utförsel med eget transportmedel, om varan är avsedd för verksamhet som företagaren bedriver i utlandet. Vidare räknas exempelvis arkitektarbete som avser anläggning utom landet till export. *Även reparation och leverans av vara anses som export när tillhandahållandet sker åt utländsk företagare, som ej är skattskyldig, inom ramen för garantiåtagande som gjorts av denne. Förmedling av vara anses som export när tjänsten tillhandahålles utländsk uppdragsgivare som ej är skattskyldig.*

till 6 §

Redovisningsskyldighet för delägare i enkelt bolag, s. k. gruvbolag eller partrederi bestämmes av bolagets eller rederiets hela skattepliktiga omsättning.

Redovisningsskyldighet för delägare i enkelt bolag, s. k. gruvbolag eller partrederi bestämmes av bolagets eller rederiets hela skattepliktiga omsättning. *Motsvarande gäller vid samäganderätt.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Avvecklas verksamhet, för vilken redovisningsskyldighet föreligger, skall redovisning av skatt fullgöras till och med den redovisningsperiod under vilken avvecklingen slutförts.

till 7 §

Fastighet enligt 4 § kommunalskattelagen utgör icke vara. Vara som inmonterats i fastighet räknas som tillbehör till fastigheten. Inmonteringen anses som arbetsprestation avseende fastighet. Detta gäller oavsett om arbetet utförs åt fastighetens ägare eller annan, exempelvis hyresgäst.

Fast maskin och annat inventarium som hör till byggnad och som enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 § kommunalskattelagen åsättes särskilt maskinvärde (s. k. fast maskin) anses alltid som vara enligt denna förordning. Å andra sidan räknas alltid ledning för överföring av elektrisk kraft, värme, gas, vatten eller annan produkt, för teleförbindelse eller för jämförligt ändamål som fastighet när ledningen icke ingår i fast maskin, som är att anse som vara, eller i annat inventarium. Som fastighet anses även exempelvis linbana för person- eller godsbefordran.

Aktie, obligation, biljett, lottsedel, presentkort och annan jämförlig handling anses som vara endast när handlingen omsättes eller införes som trycksak. *Frimärke, sedel* och mynt anses som vara när fråga uppenbarligen är om samlarobjekt.

Aktie, obligation, biljett, lottsedel, presentkort och annan jämförlig handling anses som vara endast när handlingen omsättes eller införes som trycksak. *Sedel* och mynt anses som vara när fråga uppenbarligen är om samlarobjekt.

till 8 §

Undantaget för fartyg gäller icke sådan farkost, för vilken förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till huvuduppgiften. Flodspruta, pontonkran, flytdocka och annan till tulltaxenummer 89.03 hänförlig farkost utgör skattepliktig vara.

Undantaget för fartyg för yrkesmässigt fiske gäller alla fartyg, som säljes eller införes för att användas vid sådant fiske, oavsett om fartyget är särskilt anordnat för detta ändamål.

Undantaget för livräddningskryssare gäller endast sådant fartyg, som ställes till förfogande för Svenska sällskapet för räddning af skeppsbrutne.

Undantaget för livräddningskryssare gäller endast sådant fartyg, som ställes till förfogande för Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne. *Som yrkesmässig godsbefordran anses även transport med fartyg av eget gods.*

Undantaget för gas och annat bränsle gäller icke vara, som med hänsyn till försäljningsform, kvantitet eller förpackning har karaktär av butiksva.

Undantaget för allmän nyhetstidning gäller sådan publikation av dags-

Nuvarande lydelse

presskaraktär som normalt utkommer med minst ett nummer varje vecka.

Undantaget för periodisk publikation under 6 gäller svenskt och utländskt alster av angivet slag, som enligt utgivningsplan utkommer med normalt minst fyra nummer om året. Till sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för idrottsligt ändamål hänföres endast sammanslutning som är ansluten till Sveriges riksidsrottsförbund eller Svenska korporationsidsrottsförbundet eller är representerad inom Sveriges olympiska kommitté. Som försvarsfrämjande sammanslutning räknas endast sammanslutning som anges i 1 § punkt 1 kungörelsen den 11 december 1953 (nr 737) angående frivillig försvarsverksamhet eller som har till uppgift att stödja hemvärnets verksamhet.

Butiksmässig försäljning enligt 8 föreligger, när upphovsmannen säljer egna konstverk i lokal som stadigvarande användes för försäljning och som är skild från hans bostad eller ateljé. Försäljning i samband med utställning enligt 8 är icke skattepliktig, när upphovsmannen själv anordnar utställningen och själv uppbär betalningen av köpare.

Med personbil under 11 avses även med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustad lastbil med tjänstevikt ej över 1 800 kilogram. Med motorcykel avses icke moped. Fordonet anses som begagnat endast om det tidigare för annat ändamål än yrkesmässig återförsäljning sålts eller uttagits inom landet eller införts till landet. Har ny personbil eller ny motorcykel anskaffats för yrkesmässig uthyrning anses fordonet icke som begagnat när det säljes eller uttages av uthyraren.

Föreslagen lydelse

Fordon under 11 anses som begagnat endast om det tidigare för annat ändamål än yrkesmässig återförsäljning sålts eller uttagits inom landet eller införts till landet. Har ny personbil eller ny motorcykel anskaffats för yrkesmässig uthyrning anses fordonet icke som begagnat när det säljes eller uttages av uthyraren.

till 10 §¹⁰

Tjänst under 1 är icke skattepliktig om den avser annan sådan vara som är undantagen från skatteplikt enligt 8 § än begagnad personbil eller begagnad motorcykel. Skatteplikt föreligger ej heller för tvätt av utrustning till icke skattepliktigt fartyg eller luftfartyg. Tjänst som avser sådan krigsma-

Tjänst under 1 är icke skattepliktig om den avser annan sådan vara som är undantagen från skatteplikt enligt 8 § än begagnad personbil eller begagnad motorcykel. Skatteplikt föreligger ej heller för lagring av vara åt annan än skattskyldig eller för tvätt av utrustning till icke skattepliktigt fartyg eller

¹⁰ Senaste lydelse 1970: 183.

Nuvarande lydelse

teriel, som anges i 8 § under 2 och som äges av staten, är skattefri.

Föreslagen lydelse

luftfartyg. Tjänst som avser sådan krigsmateriel, som anges i 8 § under 2 och som äges av staten, är skattefri.

Med tillverkning på beställning avses förfärdigande av vara av material som huvudsakligen tillhandahålles av beställaren.

Som skattepliktig uthyrning anses icke tillhandahållande av mätare, apparat eller dyligt vid abonnemang på gas, vatten, värme, elektrisk kraft, teletjänst eller liknande.

Med servering förstås tillhandahållandet av mat, dryck eller annan serveringsvara för förtäring på stället inom därför iordningställd lokal eller plats.

Förmedling under 1 är skattepliktig endast när den utföres av den som är handelsagent enligt lagen (1914: 45) om kommission, handelsagentur och handelsresande.

Som skattepliktig anses icke rengöring av möbler och annan lös egendom i samband med rengöring av bostäder och andra lokaler.

Med omhändertagande och förstöring avses även omhändertagande av sopor och avfall.

Till skattepliktig tjänst under 5 hänföres även tjänst som avser inredning av byggnad eller anläggning.

Tjänst som innebär bärgning räknas som transporttjänst.

Med annonsering avses ackvisition och utformning av annons samt införande av annons, dvs. upplåtelse av annonsutrymme i tidning eller annan publikation eller i s. k. Ijustidning.

till 11 §¹¹

Med resgodsbefordran avses även transport av personbil eller motorcykel med fartyg i inrikes trafik, när transporten utföres i samband med befordran av fordons förare med samma transportmedel.

Undantaget under 3 för transporter till eller från utlandet gäller direkta sådana transporter. Sker särskild transport av export- eller importgods helt inom landet, föreligger skattepliktig transporttjänst.

Med transport i samband med renhållning förstås även bortforsling av sopor, avfall eller liknande från fastighet enligt avtal som icke endast gäller tillfälligt transportuppdrag.

Undantaget under 3 för tjänst för utländsk uppdragsgivares räkning gäller endast när tjänsten har avseende på verksamhet som uppdragsgivaren bedriver och som skulle ha medfört skattskyldighet till mervärdeskatt, om den bedrivits här i landet.

¹¹ Senaste lydelse 1970: 183.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

till 17 §

Avdrag för ingående skatt skall styrkas av skattedebitering på inköpsfaktura, avräkningsnota eller motsvarande handling om icke säljaren enligt 16 § tredje stycket är undantagen från skyldighet att på sådan handling anges skattens belopp.

Bestämmelserna i 17 § andra stycket gäller oberoende av till vilken förvärvskälla enligt kommunalskattelagen (1928: 370) den fastighetsförvaltande verksamheten är att hänföra.

Avdragsrätten för ingående skatt på driftkostnader för personbil eller motorcykel som utgör inventarium i skattskyldigs verksamhet omfattar alla sådana kostnader oavsett om fordonet helt eller endast delvis användes i verksamheten. Avser ingående skatt i annat fall endast delvis sådant förvärv som omfattas av avdragsrätten eller endast delvis verksamhet som omfattas av skyldighet att erlagga mervärdesskatt, skall beloppet av den avdragsgilla ingående skatten bestämmas genom uppdelning efter skälig grund när annat ej följer av 18 § tredje stycket.

Kan det styrkas att vid leverans av vara till skattskyldig här i landet skatt erlagts för utländsk leverantörs räkning vid varans införsel, föreligger avdragsrätt för köparen med belopp motsvarande den av tullmyndigheten uttagna skatten, om avdragsrätt förelegat om köparen själv erlagt skatten.

Kan det styrkas att vid leverans av vara till skattskyldig här i landet skatt erlagts för utländsk ej skattskyldig leverantörs räkning vid varans införsel, föreligger avdragsrätt för köparen med belopp motsvarande den av tullmyndigheten uttagna skatten, om avdragsrätt förelegat om köparen själv erlagt skatten.

Avdragsrätten för ingående skatt på jordbruksarrende omfattar hela skatten, även om i arrendet ingår värdet av bostad.

Finansieringsföretag äger rätt till avdrag för ingående skatt som hänför sig till värdet av vara som enligt köpeavtal återtagits av företaget.

Skattskyldigs avdragsrätt omfattar även ingående skatt som hänför sig till avhjälpande av skada som han vållat i sin verksamhet.

till 19 §

Skattskyldig anses driva verksamhet i det län, där verksamhetens styrelse har sitt säte eller, om säte för verksamheten ej bestämts eller styrelse ej finnes, där verksamheten drives från fast driftställe eller, om sådant driftställe ej finnes, där den skattskyldige är bosatt.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Utländsk företagare, som enligt punkt 1 femte stycket av anvisningarna till 2 § skall företrädas av representant, anses driva verksamhet i det län, där representantens verksamhet anses bedriven enligt första stycket.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974.

I samband med ikraftträdandet iakttages följande.

1. Äldre bestämmelser gäller fortfarande, om annat ej följer av 2, i fråga om tillhandahållande som skett före ikraftträdandet.

2. I fråga om upplåtelse av jordbruksarrende och tillhandahållande av tjänst med utsträckning i tiden gäller de nya bestämmelserna för likvider som togs emot efter ikraftträdandet.

3. Den som enligt de nya bestämmelserna är redovisningsskyldig för upplåtelse av jordbruksarrende äger rätt till avdrag för ingående mervärdeskatt från förordningens ikraftträdande.

4. Den som är redovisningsskyldig enligt äldre bestämmelser för omättning som avses i 2 § första stycket 2 eller andra stycket anses som redovisningsskyldig även enligt nya bestämmelser. Efter anmälan av den redovisningsskyldige till länsstyrelsen skall i stället nya bestämmelser tillämpas för honom.

5. 48 a § gäller icke i fråga om skatt som avser tid före den 1 januari 1974.

2 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1957: 262) om allmän energiskatt

Härigenom förordnas, att 19 § förordningen (1957: 262) om allmän energiskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*19 §²

Vid riksskatteverkets sida skall finnas en särskild rådgivande nämnd (*energiskattenämnden*) med uppgift att till verket avgiva yttrande och förslag i ärenden rörande energiskatt. Innan riksskatteverket fattar beslut i dylika ärenden av principiell betydelse eller eljest av större vikt, skall verket höra energiskattenämnden.

Energiskattenämnden skall utgöras av ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden skall vara el-

Om sammansättningen av energiskattenämnden förordnar Kungl. Maj:t.

¹ Förordningen omtryckt 1964: 350.

² Senaste lydelse 1971: 251.

Nuvarande lydelse

ler hava varit domare. Av ledamöterna skall en vara företrädare för riksskatteverket och en för kommerskollegium. Av de båda övriga ledamöterna skall den ene, beroende på om fråga är om beskattning av fasta bränslen, flytande bränslen eller elektrisk kraft, företräda handeln med fasta bränslen, handeln med flytande bränslen eller distributörer av elektrisk kraft och den andre företräda allmänna konsumentintressen. Vid behandling av ärende, som huvudsakligen berör antingen jordbruksnäringen eller industrien eller ock handeln och hantverket, skall sistnämnda ledamot ersättas av ledamot, som representerar vederbörande näringsgren.

För ordförande och envar ledamot skall utses en suppleant. I fråga om suppleant skall gälla vad nyss sagts om ordförande eller ledamot, som suppleanten skall ersätta.

Ordförande, ledamöter och suppleanter utses av Kungl. Maj:t för viss tid, dock högst fyra år.

Föreslagen lydelse

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974.

3 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning

Härigenom förordnas, att i förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning skall införas en ny paragraf, 27 a §, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

27 a §

Har den som företräder skattskyldig, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att inbetala skatt i rätt tid och ordning, är han jämte

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och ränta därå enligt 27 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller eftergivnas när särskilda skäl föreligga.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket föres vid allmän domstol. Talan får ej väckas och åtgärder för indrivning får ej vidtagas sedan den skattskyldiges ansvarighet för skattebeloppet bortfallit på grund av preskription. Hos den som blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.

Den som erlagt skattebelopp eller ränta på grund av betalningsskyldighet enligt första stycket äger söka beloppet åter av den skattskyldige.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974. De nya bestämmelserna gäller icke ifråga om skatt som avser tid före den 1 januari 1974.

4 Förslag till**Förordning om ändring i förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten**

Härigenom förordnas, att förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Utan hinder av bestämmelserna i förordningen (1957: 262) om allmän energiskatt kan Konungen i konjunkturstimulerande syfte förordna om nedsättning av eller befrielse från allmän energiskatt, som skall utgå under tiden den 1 december 1971—den 31 december 1973.

Föreslagen lydelse

Utan hinder av bestämmelserna i förordningen (1957: 262) om allmän energiskatt kan Konungen förordna om nedsättning av eller befrielse från allmän energiskatt, som skall utgå under tiden den 1 december 1971—den 31 december 1974.

Denna förordning träder i kraft en vecka efter den dag, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1972: 716.

Motionerna

Med anledning av propositionen har väckts följande motioner, nämligen

1973: 2102 av herr Berndtson i Linköping m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen beslutar

1. att förslaget till ändrad lydelse av 8 § 8 mom. 6 utformas enligt följande:

6) periodiskt medlemsblad eller periodisk personaltidning, när varan tillhandahålles utan vederlag eller till utgivaren, medlem eller anställd eller införes till landet under motsvarande förutsättningar, annan periodisk publikation som väsentligen framstår som organ för sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för religiöst, nykterhetsfrämjande, politiskt, idrottsligt eller försvarsfrämjande *eller därmed jämförligt* ändamål eller att företräda vanföra eller arbetshindrade medlemmar samt utländsk periodisk publikation av annat slag, när prenumeration på sådan publikation förmedlas mellan prenumerant och utländsk utgivare eller när sådan publikation inkommer direkt till prenumerant,

2. att hos regeringen begära tillämpningsföreskrifter rörande befrielse från mervärdeskatt för periodisk publikation i enlighet med de synpunkter som anförts i motionen,

3. att omedelbart upphäva förordningen 1971: 928 om tillfällig ned-sättning av den allmänna energiskatten, jämte förändringar i denna;

1973: 2103 av herr Jonasson m. fl. (c) vari hemställs

att riksdagen vid behandlingen av prop. 1973: 163 beslutar att hos Kungl. Maj:t anhålla om en översyn av mervärdeskattereglerna vid försäljning och inbyten av andra begagnade varor än personbilar och motorecyklar i enlighet med vad som har anförts i motionen;

1973: 2104 av herr Nordgren m. fl. (m, fp) vari hemställs

att riksdagen beslutar att definitionen av konstnärligt verk i förordningen om mervärdeskatt m. m. utformas så att från mervärdeskatt undantas vid försäljning enligt i propositionen uppdragna regler samtliga konstnärliga verk oavsett teknik och material,

att skatteutskottet utformar den erforderliga lagtexten;

1973: 2105 av herr Wikström (fp) vari hemställs

att riksdagen beslutar avskaffa mervärdeskatten på böcker.

I detta sammanhang behandlas också de vid riksdagens början väckta motionerna

1973: 70 av fru Hambræus (c) och herr Larsson i Borrby (c) vari hemställs

att riksdagen beslutar, att tidningar och tidskrifter, som utges av ideella sammanslutningar för att främja miljövärd, skall undantas från mervärdeskatt;

1973: 396 av fru Ryding m. fl. (vpk) vari hemställs

1. att riksdagen beslutar att mervärdeskatten på förstagångsförsäljning av konst avskaffas och att med anledning därav följande lydelse av 8 § 8) förordningen (1968: 430) om mervärdeskatt antas:

8) konstverk, som är hänförliga till tulltaxenummer 99.01—99.03, när konstverk säljes, uttages eller införes till landet av upphovsmannen eller för hans räkning,

2. att riksdagen beslutar att sjunde stycket anvisningarna till 8 § mervärdeskatteförordningen upphör att gälla;

1973: 589 av herr Stjernström m. fl. (c) vari hemställs

att riksdagen hemställer hos Kungl. Maj:t att motionen överlämnas till den sittande skatteutredningen med begäran om skyndsam utredning om för- och nackdelarna med ett differentierat mervärdeskatte-system;

1973: 590 av herr Taube (fp) vari hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder att bestämmelserna om mervärdeskatt i vad gäller ADB-tjänster omprövas;

1973: 1004 av herrar Andersson i Örebro (fp) och Mundebo (fp) vari hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om utredning och förslag om sådan ändring i mervärdeskatteförordningen att fastighetsägare som hyr ut lokaler för användning i verksamhet som är skattepliktig enligt mervärdeskatteförordningen erhåller avdragsrätt för den mervärdeskatt som belöper på förvärvet av och investering i fastigheten;

1973: 1010 av herrar Börjesson i Glömminge (c) och Johansson i Holmgården (c) vari hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär skyndsam utredning rörande frågan om skyldigheten för stat och kommun att erlagga mervärdeskatt;

1973: 1035 av herr Komstedt (m) vari hemställs

att riksdagen vid kommande revidering av förordningen om mervärdeskatt beslutar om samma behandling av lättare fordon som för tyngre lastbilar med avseende på mervärdeskatt;

1973: 1048 av herr Magnusson i Borås m. fl. (m) vari hemställs
att riksdagen antar följande förslag till ändrad lydelse av punkt 1
av anvisningarna till 2 § förordningen den 6 juni 1968 (nr 430) om
mervärdeskatt:

1. Verksamhet anses — — — enligt kommunalskattelagen.

Verksamhet som staten eller kommun bedriver räknas som yrkes-
mässig när den drives i bolagsform eller liknande och när den drives
i konkurrens med enskild verksamhet.

Driver staten — — — och gruppkorsband.

Om särskilda — — — yrkesmässig verksamhet.

1973: 1050 av fru Mogård m. fl. (m) vari hemställs
att riksdagen beslutar att förstagångsförsäljning av konst skall be-
frias från mervärdeskatt fr. o. m. den 1 januari 1974;

1973: 1056 av herr Nordgren m. fl. (m) vari hemställs
att riksdagen beslutar att enskilda företag i samband med kommu-
nal upphandling befrias från skatteplikt i fråga om mervärdeskatten i
de fall offentliga företag — som konkurrerar eller kan konkurrera vid
upphandlingen — är befriade från sådan skatt samt

att vederbörande utskott utarbetar härför erforderliga författnings-
ändringar;

1973: 1058 av herr Norrby i Åkersberga (fp) vari hemställs
att riksdagen beslutar att även miljövårdande ändamål skall införas
i mervärdeskatteförordningen 8 § 6. som grund för mervärdeskattebe-
frielse för periodisk publikation.

Utskottet

Förslagen i propositionen bygger till huvudsaklig del på mervärde-
skatteutredningens första delbetänkande, vari en rad problem rörande
mervärdeskatten behandlas med anknytning till begreppen skattskyldig-
het, skatteplikt och avdragsrätt. Frågorna är främst av skatteteknisk
natur och har till övervägande del påvisats av beskattningsmyndigheter-
na eller de skattskyldigas företrädare. Skatteutskottet har tidigare för-
ordat och riksdagen beslutat att vissa motioner skulle överlämnas till
utredningen, som också behandlat dessa frågor och kommit med för-
slag till lösningar som departementschefen till huvudsaklig del biträder.
I vissa fall har departementschefen emellertid avvisat utredningens lös-
ningar. Även om utskottet med beklagande måste konstatera att åt-
skilliga frågor inte har kunnat lösas på annat sätt än genom nya eller
utvidgade undantag från beskattningen, har utskottet emellertid ansett
sig kunna acceptera de i propositionen framlagda ändringsförslagen.

Skattskyldigheten

Det mest omfattande avsnittet i propositionen behandlar frågor om skattskyldigheten och redovisningsskyldigheten. Beträffande de mera speciella skattskyldighetsfrågor som utredningen behandlat kan nämnas, att departementschefen biträder förslaget att i MF införa särskilda regler om att utländsk företagare skall kunna registreras som skattskyldig genom en befullmäktigad representant. Även utredningens förslag att skattskyldig delägare i samfällighet skall få avdragsrätt för sin andel av samfällighetens ingående skatt godtas liksom förslag om skattskyldighet för handelsagenter. Utredningen hade också föreslagit utvidgad skattskyldighet för auktionsföretag samt vissa ändringar i fråga om skattskyldigheten för konkursbo, när konkursgäldenären tillämpar faktureringsmetoden, liksom vissa preciseringar i fråga om villkoren för att verksamhet, som stat och kommun bedriver i samverkan, inte skall anses som yrkesmässig. Departementschefen avvisar förslaget om auktionsföretagen med hänsyn till att det skulle leda till beskattning av försäljning av personligt lösöre. Han finner vidare att frågan om konkursbos skattskyldighet bör tas upp i ett större sammanhang samt att bestämmelserna om yrkesmässighet för stat och kommun bör kvarstå oförändrade med hänvisning till att effekterna av de brister i konkurrenshänsyn som föreligger på detta område har överdrivits.

Utskottet kan i huvudsak ansluta sig till departementschefens bedömning av frågorna rörande skattskyldigheten. Denna ståndpunkt innebär att utskottet inte kan biträda de utrednings- och lagstiftningskrav som framförs i motionerna 1973: 1010, 1973: 1048 och 1973: 1056 i syfte att eliminera den bristande konkurrensneutraliteten mellan den enskilda och den offentliga sektorn, som enligt motionärernas mening främst föreligger i fråga om den kommunala upphandlingen och vid ekonomiskt samgående mellan stat och kommun. Enligt vad utskottet erfarit finns det på kommunalt håll emellertid önskemål om klarare anvisningar om tolkningen av de nuvarande bestämmelserna om ekonomiskt samgående, eftersom kommunerna f. n. i huvudsak är hänvisade att söka förhandsbesked, ett förfarande som trots förtursbehandling tar åtskillig tid i anspråk. Utskottet förutsätter därför att riksskatteverket genom anvisningar skall kunna klarlägga problemen på detta område.

När det gäller förslaget att utländsk företagare skall kunna företräddas av ett befullmäktigat ombud har utskottet observerat att representeranten enligt författningsförslaget även skall svara för betalningen av skatten. Enligt utskottets mening saknas skäl att överflytta betalningsansvaret för skatten från ett välkänt utländskt företag till företagets representant i de fall företaget föredrar att betala skatten direkt till länsstyrelsen genom exempelvis sin bankförbindelse. Det torde i återbetalningsfallen också vara troligt att ett utländskt företag inte har något intresse av att skatten skall passera företagets representant. Den ut-

ländske företagaren, som skall anses vara skattskyldig i här avsedda fall, bör alltså enligt utskottets mening själv i första hand svara för betalningen. Om det föreligger tvekan om den utländske företagarens möjligheter att fullgöra sina skyldigheter kan länsstyrelsen kräva säkerhet för skatten. Det synes utskottet emellertid inte nödvändigt att särskilda skäl skall behöva åberopas för ett sådant krav. Utskottet förordar därför i enlighet med det anförda att anvisningarna till 2 § ändras så att betalningsskyldigheten inte åvilar representant för utländsk företagare.

Förslagen beträffande redovisningsskyldigheten, som bl. a. innebär att fakultativ i stället för obligatorisk redovisningsskyldighet införs för exportör eller verksamhet som avser de s. k. kvalificerade undantagen föranleder utskottet endast att förorda en språklig ändring i andra stycket av 6 § MF på sätt framgår av utskottets hemställan.

Skatteplikten för varor

Under rubriken varubegreppet behandlas i propositionen så vitt skilda frågor som beskattningen av frimärken, som säljs till samlare, skatten på arrenden och på kinematografisk film.

Utskottet kan av rent praktiska skäl godta den lösning som utredningen föreslagit och departementschefen nu förordar i fråga om beskattningen av frimärken även om den får den något egendomliga effekten att de värdefulla frimärkena undantas från beskattningen, medan enklare frimärken som säljs huvudsakligen utanför specialaffärerna alljämt skall beskattas.

Förslaget att beskatta arrenden som främst motiveras med önskemål att undanröja kumulativa skatteeffekter har allmänt godtagits och utskottet finner denna åtgärd väl motiverad. Utskottet anser emellertid att det i samband med övergången kan föreligga vissa risker för att icke skattskyldiga jordägare i vissa fall kan få arrendet reducerat med belopp motsvarande skatten om inte bestämmelserna kompletteras på denna punkt, och utskottet förordar därför en ändring av övergångsbestämmelserna i syfte att eliminera dessa verkningar. Ej heller har utskottet något att erinra mot ändringarna avseende film.

I samband med sin granskning av undantagen från beskattningsområdet i fråga om varor har utredningen föreslagit åtskilliga ändringar som till övervägande del tillstyrks av departementschefen, i vissa fall med korrigeringar och kompletteringar av förslagen. Vidare behandlas i anslutning härtil frågor som aktualiserats sedan utredningen framlade sitt betänkande. Till den sistnämnda typen av frågor hör förslaget att undanta doktorsavhandlingar från skatteplikt. Bland de frågor som behandlats i detta sammanhang och som upprepade gånger varit föremål för riksdagens prövning kan nämnas beskattningen av begagnade personbilar, konst och dentaltekniska produkter.

Flertalet frågor i detta avsnitt är i viss mån av kontroversiell natur och i en del fall förordas därför i propositionen att reglerna kvarstår oförändrade i avvaktan på utredningens fortsatta överväganden, medan i andra fall utredningens förslag avvisas. Då det skulle föra för långt att här lämna en fullständig redogörelse för de olika frågeställningarna nöjer utskottet sig med att endast ta upp de frågor som föranlett motionsyrkanden eller som kan anses vara av principiellt intresse, medan utskottet i övrigt biträder departementschefens förslag.

I fråga om trycksaker gäller f.n. att dagstidningar är helt undantagna från skatteplikt, medan undantagsregler med vissa begränsningar gäller för medlemsblad och periodiska publikationer, som väsentligen framstår som organ för sammanslutningar, som verkar för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller företräder handikappade eller eljest arbetshindrade medlemmar, samt för personaltidningar, program och kataloger, om utgivaren inte är skattskyldig, liksom för vissa utländska publikationer.

I fråga om medlemsbladen och de organ som företräder vissa sammanslutningar har utredningen föreslagit att uppiagan till medlemmar alltid skall vara skattefri men att försäljningen till utomstående i princip skall beskattas. Departementschefen förordar att utredningens förslag genomförs med de ändringarna att annonsering i medlemsblad blir skattefri utan inskränkningar och att periodiska personaltidningar alljämt skall undantas från skatteplikt.

I förevarande sammanhang behandlar utskottet lagstiftningsyrkandena i motionerna 1973: 70, 1973: 1058 och 1973: 2102 att tidskrifter som utges av organ som främjar miljövard skall undantas från beskattningen. Denna fråga, som varit föremål för viss pressdebatt där även tryckfrihetsrättsliga aspekter framförts, synes främst avse en miljötidsskrift, som utan tvivel spelat en roll i den miljöpolitiska debatten. Det är inte utskottet bekant om denna publikation i första hand kan anses företräda någon sammanslutning som verkar för miljövard vilket är en förutsättning för att det författningsförslag som framförs i motionen 1973: 2102 skall leda till avsett resultat. Om tidskriften mera anses företräda den som svarar för utgivningen än medlemmarna i olika miljöwardsgrupper som kan antas utgöra en stor del av läsekretsen skulle den föreslagna ändringen inte leda till avsedd skattebefrielse. Svårigheten att konstruera ett undantag, som inte samtidigt gynnar rent kommersiella intressen, är emellertid i detta och liknande fall uppenbar.

Utskottet är medvetet om att viss kritik kan riktas mot de nuvarande undantagsreglerna från tryckfrihetssynpunkt. Därifrån är emellertid steget långt till de påståenden, som framskyttat i debatten och som utskottet bestämt tar avstånd ifrån, nämligen att beskattningen skulle hindra den fria opinionsbildningen. Den fullständiga neutraliteten i detta avseende kan emellertid bara nås genom att antingen alla pub-

likationer beskattas eller att alla undantas från skatteplikt. Anledningen till att den nuvarande frikretsen begränsats på sätt som skett är emellertid att söka i de värderingar som framstod som väsentliga då den allmänna varuskatten på sin tid infördes. Att frågan om en revision av detta urval inte behandlats av utredningen har sin förklaring i att utredningen ansett denna fråga vara av politisk och inte av teknisk natur och att den därför fallit utanför utredningsuppdraget. Enligt utskottets mening finns skäl att betrakta de nuvarande undantagen som en principiell ram som man inte utan starka skäl bör vidga. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna 1973: 70 och 1973: 1058 samt till motionen 1973: 2102 i denna del.

Utredningen har föreslagit och departementschefen godtagit att all konst, som befinner sig i upphovsmannens eller hans dödsbos ägo skall undantas från beskattning. Därvid skall emellertid undantaget begränsas till konstverk som är hänförligt till tulltaxenummer 99.01—99.03, dvs. målningar, teckningar, grafik och skulpturer. Konstverk i textila eller keramiska material kommer sålunda att falla utanför skattelättnaden.

I en skrivelse som redovisas i propositionen begär Föreningen Sveriges konsthantverkare och industriformare att all konst oavsett materialet skall omfattas av undantaget. Ett liknande yrkande framförs i motionen 1973: 2104. Departementschefen förklarar sig ha förståelse för det i skrivelsen framförda önskemålet men avvisar det med hänsyn till att det skulle medföra ytterligare gränsdragningsproblem.

Enligt utskottets mening är det angeläget att undantagen begränsas för att inte onödigt komplicera den praktiska tillämpningen av lagstiftning. Utskottet tillstyrker således propositionen i denna del och avstyrker således bifall till motionen 1973: 2104. Genom departementschefens förslag torde yrkandena i motionerna 1973: 396 och 1973: 1050 vara tillgodosedda.

En av de mera betydelsefulla frågorna som behandlats av utredningen men som inte fått någon lösning i propositionen gäller beskattningen av de begagnade personbilarna, en fråga som var föremål för ingående prövning vid mervärdeskattens införande. Resultatet blev som bekant att de begagnade bilarna undantogs från beskattningen och att det härav föranledda skattebortfallet kompenserades genom en höjning av bilaccisen. Utredningen och åtskilliga av remissinstanserna har visat att detta undantag leder till mindre önskvärda beskattningseffekter, bl. a. genom att det ger möjlighet att reducera skatten på de nya bilarna på ett icke avsett sätt. I syfte att eliminera sådana verkningar föreslog utredningen att undantaget skulle slopas och att bilhandeln skulle få avdragsrätt för en på inbytesvärdet beräknad ingående skatt. Detta förslag avvisas emellertid av departementschefen med hänvisning främst till de invändningar som motorbranschen framfört, nämligen att en

dylik åtgärd framför allt skulle gynna den irreguljära handeln med begagnade bilar.

Utskottet ansluter sig till departementschefens uppfattning, men vill samtidigt framhålla att det inte kan anses tillfredsställande att de problem som påtalats kvarstår olösta inom en ekonomiskt så betydelsefull sektor av handeln. Utskottet vill därför uttala förhoppningen att mervärdeskatteutredningen under sitt fortsatta arbete skall kunna lägga fram förslag till lösningar på detta problem som utan invändningar kan accepteras av större delen av den seriösa bilhandeln.

I motionen 1973: 2103 åberopas det gällande undantaget för begagnade personbilar till stöd för att även andra begagnade kapitalvaror bör få en motsvarande behandling och således undantas från beskattning. Utredningen, som något vidrört detta problem men som inte lagt fram något förslag i frågan, framhåller att även om det på vissa områden förekommer omsättning av här avsedda varor under former som undandrar sig beskattning, har utredningen inte funnit tillräckliga motiv föreligga för att föreslå undantag från skatteplikt för viss begagnad vara eller att utsträcka den av utredningen föreslagna lösningen i fråga om begagnade bilar till andra varuområden.

Utskottet kan i princip ansluta sig till utredningens uppfattning i frågan och finner således inte skäl tillstyrka motionen 1973: 2103.

Till frågorna om undantag från skatteplikt för varor hör också det i motionen 1973: 2105 framförda yrkandet att böcker skall undantas från beskattningen. I motiveringen hänvisar motionären dels till kulturpolitiska skäl, dels till att den svenska beskattningen av böcker vid en internationell jämförelse framstår som en av de högsta.

Utskottet, som tidigare upprepade gånger avvisat motsvarande yrkanden om skattebefrielse för böcker, finner inte nu skäl till ändrad ståndpunkt utan avstyrker bifall till motionen 1973: 2105.

Skatteplikten för tjänster

I fråga om tjänstebeskattningen kan nämnas att utredningen ansett att uthyrning borde betraktas som försäljning och inte som tjänst. Utredningen har vidare diskuterat ett slopande av reduceringsreglerna för serveringstjänster samt förordat införande av skatteplikt för skrivtjänster. Departementschefen avvisar dessa förslag men godtar utredningens förslag i övrigt rörande tjänster, innebärande bl. a. undantag från skatteplikt för kontroll och analys i samband med läkarundersökning och för besiktning av kilometerräknarapparater samt ett kvalificerat undantag för all sophantering. Även frågan om beskattning av automatisk databehandling har tagits upp av utredningen, som konstaterar att vissa olikformigheter föreligger men att ett undantag från beskattningen skulle leda till en kumulativ skattebelastning och ett s. k. kvalificerat undantag till en opåkallad fullständig skattefrihet. Utredningen hänvisar

i denna fråga till möjligheten för Kungl. Maj:t att medge undantag från skatteplikt i särskilda fall. Departementschefen delar denna uppfattning och anser att undantag med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet skall kunna medges i synnerhet om beskattningen medför en mera betydande merbelastning.

I motionen 1973: 590 begärs en omprövning av beskattningen av ADB-tjänster. Motionären anser att all debitering av sådana tjänster bör befrias från mervärdesskatt och hänvisar främst till att de privata dataföretag som anlitas av olika kommuner kommit i ett ohållbart konkurrensläge sedan Kungl. Maj:t undantagit datatjänster, som utförs av Kommunförbundets dataföretag — Kommundata AB — från skatteplikt.

Såvitt utskottet kan finna belyser detta yrkande utredningens ovan relaterade synpunkter på den automatiska databehandlingen, nämligen att man har att välja mellan opåkallade lättnader eller kumulativa effekter. Problemet uppkommer endast när avnämaren av datatjänsterna inte är skattskyldig och således saknar avdragsrätt. I den mån tjänsterna i sådana fall till helt övervägande del utförs åt delägare i dataföretaget, synes det utskottet skäligt att undantag från skatteplikt skall kunna komma i fråga. Utskottet finner således inte skäl förorda någon omprövning av reglerna om beskattning av datatjänster och avstyrker bifall till motionen 1973: 590. Detta ställningstagande innebär självfallet inte något hinder för Kungl. Maj:t att ändra principerna för dispensprövningen i dessa fall.

De frågor i propositionen som berör avdragsrätten är i huvudsak av teknisk natur. Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag men föreslår, som framgår av det följande, en viss komplettering av författningstexten.

I detta sammanhang behandlar utskottet yrkandet i motionen 1973: 1035 att företagen bör få avdragsrätt för såväl lätta som tunga lastbilar. Motionären anser att de nuvarande reglerna, som innebär att avdragsrätt ej föreligger för vissa lastbilar med högst 1 800 kg:s tjänstevikt, medför att företagen uppmuntras att använda tyngre bilar än vad verksamheten kräver.

Enligt utskottets mening har man att väga de olägenheter motionären påtalar mot de svårigheter och det skattebortfall som skulle uppkomma om avdragsrätt medges för stationsvagnar, mindre bussar och andra mindre motorfordon som används såväl inom närdistributionen som privat. Utskottet finner övervägande skäl tala för att nuvarande gränser bibehålls och avstyrker således bifall till motionen 1973: 1035.

En annan fråga som också berör avdragsrätten tas upp i motionen 1973: 1004. Motionärerna begär utredning i syfte att skattskyldig som hyr lokaler för sin verksamhet skall kunna få avdrag för den skatt som vilar på lokalerna. Som skäl härför framhålls att det företag som

äger sin rörelsefastighet får avdrag för den ingående skatten på fastigheten och alltså kommer i ett bättre konkurrensläge i förhållande till den som hyr lokaler.

Denna fråga behandlades i propositionen under rubriken varubegreppet i nära samband med frågan om beskattning av jordbruksarrenden. Utredningen har på denna punkt menat att man inte kan lösa problemet genom att inrymma uthyrningen under mervärdeskatten men att man skulle kunna eliminera skattebelastningen genom ett restitutionsförfarande. Departementschefen uttalar sin tveksamhet för både behovet och lämpligheten av en sådan lösning.

Med hänsyn till att mervärdeskatteutredningen i sitt nästa betänkande avser att behandla beskattningen av fastigheter och därmed sammanhängande frågor, finner utskottet inte anledning att nu pröva frågan om skatteavlyftning för förhyrda rörelselokaler. Någon ytterligare utredning synes alltså inte påkallad, varför utskottet avstyrker motionen 1973: 1004.

Övriga frågor

I propositionen behandlas även vissa frågor rörande den allmänna energiskatten. Utredningen har diskuterat de tekniska förutsättningarna för att eliminera energiskattens kumulativa effekter utan att lägga fram något förslag i denna riktning. Departementschefen anser att det f. n. saknas ekonomiskt utrymme för en sådan åtgärd men förordar att den nuvarande nedsättningen av energiskatten skall gälla även 1974 med hänsyn till oljemarknadens utveckling.

Detta förslag motsätter sig motionärerna i motionen 1973: 2102 och yrkar att nedsättningen omedelbart skall upphävas.

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen och avstyrker motionen 1973: 2102 också i denna del.

En fråga, som inte behandlas i propositionen men som riksdagen haft anledning att ta ställning till upprepade gånger detta år, är det i motionen 1973: 589 framförda önskemålet om en differentiering av mervärdeskatten.

Utskottet som tidigare av såväl statsfinansiella som skattetekniska skäl avstyrkt yrkanden i denna riktning vidhåller sin uppfattning och avstyrker således bifall också till motionen 1973: 589.

I propositionen tas också upp en fråga som inte behandlats av mervärdeskatteutredningen men som utskottet hade anledning att något beröra i sitt betänkande 1973:46 till innevarande höstriktsdag angående vissa uppbördsfrågor, nämligen införandet av s. k. ställföreträdaransvar för betalningsskyldigheten i fråga om mervärdeskatten och punktskatterna. Bestämmelser om sådant ansvar finns f. n. endast i fråga om betalning av uppburna källskattemedel. Utskottet hävdade i näm-

da betänkande att några principiella invändningar inte kunde resas mot att ställföreträdaransvaret utsträcktes till att omfatta alla de skatter beträffande vilka den skattskyldige har en funktion som uppbördsman av offentliga medel. Utskottet hälsar därför med tillfredsställelse att såväl mervärdeskatteförordningen som förordningen om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning föreslås bli kompletterade med bestämmelser som motsvarar uppbördsförordningens regler om ställföreträdaransvar. Bestämmelserna innebär i korthet att den som företräder juridisk person och som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att betala skatt kan bli personligen betalningsskyldig tillsammans med bolaget för skatten. Bestämmelserna riktar sig främst mot ägare av fåmansbolag.

Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att det kan vara förenat med vissa vanskligheter att tillämpa samma regler i fråga om mervärdeskatten som beträffande källskatten. Detta beror främst på att mervärdeskatten inte torde erbjuda samma klara avgränsningsmöjligheter som källskatten. En arbetsgivare, som innehållit en del av de anställdas löneinkomster som skatt och sedan inte betalar in skatten inom föreskriven tid, kan inte med framgång göra gällande att han inte känt till att han måste reservera medel för betalningen. Om en rörelseidkare mottar en likvid som innefattar mervärdeskatt är det emellertid inte klart att just det skattebeloppet skall inbetalas till staten, eftersom han kan ha rätt till avdrag för ingående mervärdeskatt som överstiger den utgående skatten, vilket alltså i stället kan innebära att han får en fordran på statsverket. Det är mot denna bakgrund uppenbart att ställföreträdaransvaret normalt kommer att kunna fastställas främst i de fall den skattskyldige avgivit deklaration men underlåter att betala skatten. Om deklaration inte avgivits trots att den uppenbarligen bort avges bör samma förutsättningar föreligga liksom när deklarationen är grovt felaktig. Läget kan emellertid bli mera komplicerat, om den skattskyldige i en skatteprocess hävdar att deklarationen är riktig men det allmännas företrädare hävdar motsatsen. Enligt utskottets mening manar de föreliggande omständigheterna till en försiktig bedömning av ställföreträdaransvaret i sådana fall, vilket emellertid inte får leda till att de avsedda effekterna urholkas genom missbruk av skatteprocessen i sådant syfte. Det är således angeläget att utvecklingen på detta område följs med uppmärksamhet och att Kungl. Maj:t snabbt föreslår de ändringar av bestämmelserna som kan påkallas av de kommande erfarenheterna.

Utöver de ändringar som utskottet tidigare förordnat vill utskottet föreslå ett par korrigeringar av författningsförslagen för att bringa dessa i närmare överensstämmelse med departementschefens uttalanden. Sålunda framgår av dessa uttalanden att avsikten är att all reklam

i periodiskt medlemsblad eller periodisk personaltidning skall undantas från beskattning. Författningsförslaget kan emellertid tolkas så att undantaget för reklam begränsas till de fall då sådana publikationer är undantagna från skatteplikt, vilket skulle komplicera tillämpningen. Utskottet förordar därför att bestämmelserna ändras så att det klart framgår att det föreligger full skattefrihet för denna reklam. Vidare har konstaterats att de bestämmelser om avdragsrätt vid vissa försäkringsskadefall som utredningen föreslagit och som avsågs ingå i anvisningarna till 17 § MF, ett förslag som departementschefen tillstyrker, inte tagits med i författningsförslaget. Utskottet förordar därför att dessa bestämmelser, utformade enligt utredningens författningsförslag, tas in som sista stycke i anvisningarna till denna paragraf.

Mot de delar av propositionen, som utskottet inte tagit upp till särskild behandling, har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer

att riksdagen

A. med avslag på motionerna 1973: 70, 1973: 1035, 1973: 1048, 1973: 1056, 1973: 1058, 1973: 2102, 1973: 2104 och 1973: 2105 och med bifall till propositionen 1973: 163 antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. förordning om ändring i förordningen (1968: 430) om mervärdeskatt med de ändringar att 6 och 11 §§ samt anvisningarna till 2 och 17 §§ samt att punkterna 2—4 i ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

6 §

Redovisningsskyldighet föreligger — — — verksamheten bedrivits.

När särskilda skäl föreligger kan länsstyrelsen medge att skattskyldig tills vidare skall vara redovisningsskyldig, trots att *hans verksamhet* är av den mindre omfattning som sägs i första stycket. Sådant medgivande gäller tills vidare, dock minst utgången av kalenderåret närmast efter det då redovisningsskyldighet inträtt.

(Se vidare anvisningarna.)

När särskilda skäl föreligger kan länsstyrelsen medge att skattskyldig tills vidare skall vara redovisningsskyldig, trots att *den skattepliktiga omsättningen* är av den mindre omfattning som sägs i första stycket. Sådant medgivande gäller tills vidare, dock minst till utgången av kalenderåret närmast efter det då redovisningsskyldighet inträtt.

(Se vidare anvisningarna.)

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

11 §

Från skatteplikt undantages

- 1) tjänst enligt — — — — — ombesörjt prestationen,
- 2) postbefordran av — — — — — samt resgodsbefordran,
- 3) transport av — — — — — uppdragsgivares räkning,
- 4) bärgning av — — — — — sådan bärgning,

5) införelse eller ackvisition av annons i tryckalster *som är undantaget från skatteplikt enligt 8 § 6* samt annonsering eller annan reklam för utländsk uppdragsgivares räkning med avseende på vara eller tjänst som anges i 2 § första stycket.

- 6) visning av kinematografisk film,
- 7) obligatorisk kontrollbesiktning — — — Svensk bilprovning,
- 8) tjänst som — — — av veterinär,
- 9) kontroll eller — — — — — eller sjukvård.

(Se vidare anvisningarna.)

5) införing eller ackvisition av annons i tryckalster *av sådant slag som anges i 8 § 6* samt annonsering eller annan reklam för utländsk uppdragsgivares räkning med avseende på vara eller tjänst som anges i 2 § första stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 2 §

1. Verksamhet anses — — — — — rörelseliknande former.
Försäljning av — — — — — eller införseln.
Utgivning av — — — — — som yrkesmässig.
Utländsk företagare — — — — — annan tjänst.

Föreligger skattskyldighet för utländsk företagare, som icke är bosatt eller icke stadigvarande vistas här i landet eller, om fråga är om juridisk person, icke har fast driftställe här i landet, skall företagaren företrädas av en av länsstyrelsen godkänd representant. Sådan representant skall enligt fullmakt av den utländske företagaren som ombud för företagaren svara för redovisningen *för och betalningen* av skatt för den verksamhet som skattskyldigheten omfattar och i öfrigt före-

Föreligger skattskyldighet för utländsk företagare, som icke är bosatt eller icke stadigvarande vistas här i landet eller, om fråga är om juridisk person, icke har fast driftställe här i landet, skall företagen företräddas av en av länsstyrelsen godkänd representant. Sådan representant skall enligt fullmakt av den utländske företagen som ombud för företagen svara för redovisningen av skatt för den verksamhet som skattskyldigheten omfattar och i övrigt företräda den utländske företagen

Kungl. Maj:ts förslag

träda den utländske företagaren i frågor som gäller skatt enligt denna förordning. Länsstyrelsen kan *om särskilda skäl föreligger* kräva, att säkerhet skall ställas för skattens betalning. Underlag för kontroll av skatteredovisningen skall finnas tillgängligt hos representanten.

Utskottets förslag

i frågor som gäller skatt enligt denna förordning. Länsstyrelsen kan kräva, att säkerhet skall ställas för skattens betalning. Underlag för kontroll av skatteredovisningen skall finnas tillgängligt hos representanten.

Verksamhet som — — — — — även landstingskommun.

Bedriver staten, — — — — — av vara.

Om särskilda — — — — — yrkesmässig verksamhet.

2. Med omsättning — — — likställes byte.

Med omsättning — — — — — sådana fordon.

Uttag av — — — — — i denna.

Som omsättning — — — — — skattepliktiga verksamhet.

Som omsättning — — — — — för mottagaren.

Med personbil — — — — — 1 800 kilogram.

Med motorcykel förstås icke moped.

3. Den som — — — — — i kommission.

Vid försäljning — — — — — för auktionsförrättare.

Vid försäljning — — — — — ombesörjer försäljningen.

4. Som export — — — — — är skattskyldig.

Anvisningar

till 17 §

Avdrag för — — — — — skattens belopp.

Bestämmelserna i — — — — — att hänföra.

Avdragsrätten för — — — — — tredje stycket.

Kan det — — — — — erlagt skatten.

Avdragsrätten för — — — — — av bostad.

Finansieringsföretag äger — — — — — av företaget.

Skattskyldigs avdragsrätt — — — — — sin verksamhet.

Förvärv eller införsel för verksamhet föreligger även när skattskyldigs kostnad härför bestrides av skadevållande eller försäkringsgivare.

Denna förordning — — — — — januari 1974.

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

I samband — — — — — iäkttages följande.

1. Äldre bestämmelser — — — — — före ikraftträdandet.

2. I fråga om *upplåtelse av jordbruksarrende och tillhandahållande av tjänst med utsträckning i tiden* gäller de nya bestämmelserna för likvider som tages emot efter ikraftträdandet.

3. Den som enligt de nya bestämmelserna är redovisningsskyldig för upplåtelse av jordbruksarrende äger rätt till avdrag för ingående mervärdeskatt från förordningens ikraftträdande.

4. Den som är redovisningsskyldig enligt äldre bestämmelser för omsättning som avses i 2 § första stycket 2 eller andra stycket anses som redovisningsskyldig även enligt nya *bestämmelser*. Efter anmälan av den redovisningsskyldige till länsstyrelsen skall i stället nya *bestämmelser* tillämpas för honom.

5. 48 a § gäller — — — — — januari 1974.

2. förordning om ändring i förordningen (1957:262) om allmän energiskatt,
3. lag om ändring i förordningen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning,
4. förordning om ändring i förordningen (1971:928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten;

2. I fråga om tillhandahållande av tjänst med utsträckning i tiden gäller de nya bestämmelserna för likvider som tages emot efter ikraftträdandet.

3. Om den som upplåtit jordbruksarrende enligt avtal som träffats före utgången av år 1973 önskar det, tillämpas de nya bestämmelserna från ingången av år 1974 under förutsättning att upplåtaren senast den 30 juni 1974 anmält sitt önskemål till länsstyrelsen i det län där upplåtaren skall registreras enligt 19 §.

Den som enligt de nya bestämmelserna är redovisningsskyldig för upplåtelse av jordbruksarrende äger rätt till avdrag för ingående mervärdeskatt från förordningens ikraftträdande.

4. Den som är redovisningsskyldig enligt äldre bestämmelser för omsättning som avses i 2 § första stycket eller andra stycket anses som redovisningsskyldig även enligt de nya *bestämmelserna*. Efter anmälan av den redovisningsskyldige till länsstyrelsen skall i stället de nya *bestämmelserna* tillämpas för honom.

B. avslår följande motioner i den mån yrkandena i motionerna inte är tillgodosedda genom förslagen i propositionen, nämligen

1. motionen 1973: 396
2. motionen 1973: 589
3. motionen 1973: 590
4. motionen 1973: 1004
5. motionen 1973: 1010
6. motionen 1973: 1050
7. motionen 1973: 2103.

Stockholm den 29 november 1973

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), fru Holmqvist* (s), herrar Kristenson (s), Josefson (c), Wärnberg (s), Larsson i Umeå* (fp), Carlstein (s), Wikner (s), Stadling (s), Westberg i Hofors* (s), Olof Johansson i Stockholm* (c), Levin* (fp), Björk i Gävle (c) och Söderström (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

1. av herrar Magnusson i Borås (m), Josefson (c), Larsson i Umeå (fp), Olof Johansson i Stockholm (c), Levin (fp), Björk i Gävle (c) och Söderström (m) som anser

dels att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "detta område" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan på ett betydelsefullt undantag när ansluta sig till departementschefens bedömning av frågorna rörande skattskyldighet och undantaget gäller den offentliga sektorns skattemässiga förmåner. Utredningens redovisning av problemställningarna visar att den kommit till insikt om att de nu gällande undantagen skapar konkurrenssnedvridningar i samband med den kommunala upphandlingen och vid ekonomiskt samgående mellan stat och kommun. Utredningen lade fram ett i och för sig föga radikalt förslag att man åtminstone borde från förmånsbehandlingen undanta vissa lösliga former av ekonomiskt samgående mellan stat och kommun. Enligt detta förslag skulle en kommuns utnyttjande av en tillfällig överkapacitet i ett statligt företag, exempelvis ett tvätteri, inte anses som ett sådant ekonomiskt samgående som leder

till skattefrihet. Departementschefen anser sig emellertid inte kunna godta denna förbättring av de nuvarande reglerna. Enligt utskottets mening har departementschefen uppenbarligen underskattat de negativa effekterna av gällande regler, som framför allt missgynnar de privata tvätterierna men som även kan få stor betydelse vid olika anläggningsarbeten. Enligt utskottets mening bör därför mervärdeskatteutredningen få i uppdrag att skyndsamt lägga fram förslag som verkligen eliminerar de olikheter i detta avseende som råder mellan den offentliga sektorn och den del av näringslivet som arbetar i konkurrens med denna sektor. Bestämmelserna bör givetvis vara så entydiga att kommunerna själva kan tolka dem utan att som nu i åtskilliga fall behöva tillgripa det tidsödande systemet med förhandsbesked för att få klarhet i skattskyldighetsfrågorna.

dels att utskottet under punkten A bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionerna 1973: 1010, 1973: 1048 och 1973: 1056 begär att Kungl. Maj:t uppdrar åt mervärdeskatteutredningen att ompröva frågan om skattskyldighet för statlig och kommunal verksamhet i enlighet med vad utskottet anförut här om.

2. av herrar Magnusson i Borås (m), Josefson (c), Larsson i Umeå (fp), Olof Johansson i Stockholm (c), Levin (fp), Björk i Gävle (c) och Söderström (m) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande som på s. 31 börjar med "Utskottet som" och slutar med "motionen 1973: 589" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att 1972 års skatteutredning förutsättningslöst bör pröva olika möjligheter att mera långsiktigt komma till rätta med de problem, som hänger samman med mervärdeskattens fördyrande verkan på livsmedel. Möjligheter föreligger att införa ett särskilt konsumtionsstöd, som eliminerar eller väsentligt reducerar mervärdeskattens prishöjande effekter på viktiga livsmedel. Ett sådant system innebär att hela eller en del av mervärdeskatten restitueras. Skatteutredningen bör förutsättningslöst pröva för- och nackdelar även med en differentierad mervärdeskatt. I likhet med det nu gällande prisstoppet påverkar varken en differentiering av skatten eller ett konsumtionsstöd jordbruksavtalet.

dels att utskottet under punkten B 2 bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionen 1973: 589 hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag till ett system för att eliminera mervärdeskattens fördyrande inverkan på viktiga livsmedel.

3. av herrar Magnusson i Borås (m) och Söderström (m) som anser

dels att det stycke i utskottets betänkande på s. 30 som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "motionen 1973: 1035" bort ha följande lydelse:

De av motionären påtalade konsekvenserna av beskattningsreglerna förtjänar enligt utskottets mening uppmärksamhet. Frågan om gränsdragningen mellan person- och lastbilar som är av vikt även när det gäller bilaccis och investeringsavdrag bör enligt utskottets mening omprövas, särskilt med hänsyn till småföretagarnas transportbehov. Utskottet förordar därför att mervärdeskatteutredningen får i uppdrag att närmare pröva förutsättningarna för det i motionen 1973: 1035 framförda yrkandet.

dels att utskottet under punkten A bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionen 1973: 1035 begär att Kungl. Maj:t uppdrar åt mervärdeskatteutredningen att pröva beskattningen av lättare lastbilar i enlighet med vad utskottet anfört i denna fråga.

Särskilt yttrande

av herrar Magnusson i Borås (m), Josefson (c), Larsson i Umeå (fp), Olof Johansson i Stockholm (c), Levin (fp), Björk i Gävle (c) och Söderström (m):

Som framhålls i utskottets yttrande är det inte oberättigat att rikta viss kritik mot mervärdeskattebestämmelserna när det gäller vissa publikationer. I likhet med vad som framförts i flera motioner måste det bl. a. anses angeläget att inte försvåra den tidskriftsutgivning, som olika miljövårdsorganisationer bedriver. Vi förutsätter att Kungl. Maj:t med stöd av nuvarande bestämmelser i mervärdeskatteförordningen visar förståelse för dessa problem och bedömer ansökningar om undantag från skatteplikt beträffande sådana tidskrifter med stor generositet.

